

Sygn. akt II CSK 93/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku E.M. i A.M.
przy uczestnictwie E. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 sierpnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt VI Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy E. i A.M. złożyli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Z. z dnia 13 września 2016 r., którym oddalono ich apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 maja 2016 r., oddalającego wniosek o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestniczki postępowania - „E.” sp. z o.o. z siedzibą w P. ze względu na zasiedzenie służebności gruntowej o treści służebności przesyłu.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przyczyny te wskazują na występowanie kwestii istotnych dla interesu publicznego w sprawie, co uzasadnia przyjęcie skargi do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. By spełnić to wymaganie konieczne jest pełne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z perspektywy powołanych w nim przesłanek z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 - nie publ.). Wymaganie to uzasadnione jest okolicznością, że postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że sądy *meriti* błędnie przyjęły, że okres zasiedzenia może biec wobec Skarbu Państwa w czasie pomiędzy posadowieniem urządzeń przesyłowych a dniem 1 lutego 1989 r., gdyż osobą korzystającą z nieruchomości w tym zakresie służebności była państwowa osoba prawna sprawująca zarząd mieniem państwowym.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze tej przyczyny konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Przy tym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Skarga koncentruje się na zagadnieniu dotyczącym zaliczalności okresu od 1969 r. do 1989 r., tj. jednego z wątków niezwykle obszernego uzasadnienia rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, podzielonego przez Sąd Okręgowy. Omówiono w nim różne koncepcje, przedstawiono przegląd orzecznictwa i zmieniające się poglądy orzecznictwa. Ostatecznie przyjęto za zasadny zarzut zasiedzenia stwierdzając, że mogło do niego dojść z dniem 5 grudnia 2010 r. (przy uwzględnieniu 20 - letniego terminu posiadania w dobrej wierze) albo w 1999 r. (przy przyjęciu posiadania w złej wierze i zaliczeniu okresu poprzedniego posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe). Rozstrzygnięcie tego zagadnienia ma charakter przesłankowy, zatem nie musiało być stanowcze

co do jednoznacznego przyjęcia jednej z tych dat, zważywszy, że oba terminy upłynęłyby przed wystąpieniem powodów z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zapadnie w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia. W tym stanie rzeczy nie zachodzi „oczywista zasadność skargi” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

jw